

Упутство за наставнике

Упутство за одељењске старешине

Ово упутство настало је као скуп свих Вибер порука које сам вам слao у вези есДневника. Зато вас молим за разумевање уколико има словних или правописних грешака насталих уклапањем у целину јер је при свему томе промптност била приоритет. Хвала на разумевању.¹

Пријава у систем

Преко интернета, у Google Chrom-у или Mozilla Firefox-у (или преко Интернет претраживача на мобилном) куцамо esdnevnik и клик на esDnevnik (esdnevnik.rs). (За пријаву на дневник за учење – тзв. „црвени“, користимо линк <https://test.esdnevnik.rs/>). У поље „Корисничко име“ уносимо своје корисничко име (оно са тачком), а у „Лозинка“ уносимо лозинку, па клик на „Пријави се“. (Ако се први пут пријављујемо, онда уносимо лозинку коју смо добили од координатора, а затим након клика на „Пријави се“ у прво поље „Привремена шифра“ уносимо поново лозинку коју смо добили од координатора, а испод тога у 2 поља „Трајна шифра“ уносимо лозинку коју сами сmisлиmo – минимално 8 знакова од чега обавезно макар једно велико слово и макар један број. Њу памтимо, јер ће убудуће то бити лозинка за пријаву на систем).

Унос главних поставки

Након пријаве по први пут, уносимо податке из менија „Главне поставке“. Све ово може се накнадно унети или мењати кликом на своје име и презиме у горњем десном углу прозора, па клик на „Мој профил“. Можемо проверити/унети своју e-mail адресу, да ли ће се ученицима приказивати прво име па презиме или обрнуто, ћирилицом или латиницом (наравно ћирилицом све) и уносимо термине за своје консултације са родитељима.

На почетку школске године - обавезни унос датума класификационих периода

При првој пријави или почетку школске године, када координатори ураде пренос одељења из претходног разреда, најпре клик на своје одељење, клик на линк „Кликните овде за конфигурисање“ (или из левог менија клик на „Управљање“ па на „Разредно одељење“). Уносимо податке за конфигурисање, тј. основне информације: „Датум краја првог пресека стања“ (класификационог периода), „Датум краја трећег пресека стања“ (класификационог периода), „Датум завршетка другог полуодишта“...

¹ Напомена аутора (координатора електронског дневника, Г. Н.).

Бирајмо опцију “Замена” ако нас неко мења. Клик на „Сачувај“. Код датума краја класификационих периода, за тај датум уносимо прву суботу након предвиђеног датума.

Напомене

Код пребацивања одељења из претходног разреда (које обавља координатор), систем пребацује само оне ученике који су стекли услове за упис у виши разред. Ученици који у претходној школској години имају општи успех недовољан или неоценјен неће бити пребачени у нову школску годину. Ученике који су понављали морате да додате ручно и да изаберете статус уписа „уписује разред други/ трећи...пут“.

Пребацивањем одељења у нову школску годину не пребацују се предмети. Одељењске старешине могу да их додају на даље описани начин.

Све функције из улоге наставника (нпр. приказ одељења, могућност уписа часа, креирање мешовите групе...) за нову школску годину биће омогућене када календарски почне нова школска година.

Унос ученика првог разреда који није обављен аутоматски из система *eУпис* објашњен је у даљем упутству.

Претходна школска година остаје отворена за слободан унос евидентија до 15. септембра.

Унос ученика

Из левог менија клик на „Управљање“, „Ученици“, „Додај ученика“. Клик на поље „Унеси ЈМБГ“ и куцамо јмбг ученика. Клик на лупицу да проверимо да ли смо добро откуцали и ако добијемо поруку „није пронађен“ значи све је у реду (није већ унет и исправан је). Затим уносимо име, презиме, број из матичне књиге, статус уписа („уписује разред први пут“ ако није поновац), време уписа („уписан на почетку школске године“ или „у току шк.год.“), исписан - не уносимо, редован и евентуално ИОП. Дакле, обавезно уносимо све што има црвену звездицу. Са десне стране уносимо податке за сведочанство када то желимо или одмах (када се уноси место рођења или становљања, почнемо да куцамо нпр. Врање и онда бирајмо кликом понуђено место, нпр. Врање). На крају клик на „Сачувај“. За новог ученика, клик на „Додај ученика“ и надаље истим поступком. Податке сваког ученика можемо накнадно додати или исправити када изаберемо „Ученици“ из менија и кликом на иконицу оловке крајње десно од имена и презимена ученика.

Унос предмета

За своје одељење, старешина уноси све предмете (као што их је имао и у папирном дневнику): из левог менија клик на „Управљање“, „Предмети“, црвено

дугме „Додај предмет“. Клик на поље „Предмет“ и бирамо кликом предмет (најбоље да се притисне на тастатури прво слово предмета (или прво и друго слово предмета) и програм нас позиционира на предмете са тим почетним словом), врста (обавезни, изборни,...), потпредмет немамо (то је за допунску/додатну), смер (мора да се кликне на основно образовање), врста оцене (бројчана или описна-тростепена скала), полугодиште - уносимо „прво и друго полугодиште“, (код страних језика – поље Страни језик – бирамо 1. или 2. страни језик), оцена улази у просек (где је шта потребно), додај свим ученицима (осим код изборних предмета, где ово искључимо па се појављује доле лево списак ученика одакле кликнемо на сваког који похађа тај предмет. Тада име ученика прелази у десну листу „Одабрани ученици“. Ако погрешимо – клик на тог ученика у десној листи и он се враћа лево). У дну у пољу „Одабери наставника“ бирамо кликом предметног наставника (који је углавном на врху листе, или куцамо слова његовог имена). Поље десно „Одабери наставника“ користимо ако се одељење дели у две групе за тај предмет, или ако је наставник замена за наставника у левом пољу (онда уносимо и датуме од – до). Клик на „Сачувај“. Ако се касније унесе неки ученик, онда мора у „Предмети“ да му се пребаце сви предмети. Савет за унос предмета: најбоље је испред себе имати списак предмета свог одељења са предметним наставницима и штиклирати како који предмет унесемо.

Унос допунске и додатне наставе

Најпре као и за унос предмета: за своје одељење, старешина уноси: из левог менија клик на „Управљање“, „Предмети“, црвено дугме „Додај предмет“. Клик на поље десно од „Предмет“ и бирамо кликом (ГЛАВНИ) предмет (нпр. Математика), затим за Врсту – нпр. „допунски рад“, затим укључујемо „Потпредмет“ и бирамо за који „главни“ предмет је овај потпредмет (у нашем случају је Математика). За „Врста оцене“ бирамо „не оцењује се“. Опционо, ако желимо да пратимо напредак ученика можемо да ставимо и бројчану оцену. Ова оцена за потпредмет не улази у просек нити се исписује на сведочанству! Попунинимо и све податке који се траже и који су обележени црвеном звездицом. Наравно, не додајемо свим ученицима. Додајемо и наставника.

У току године према потреби, поред одељењског старешине и предметни наставник може да додељује предмет (допунска, додатна) ученику, поготово ово он ради код старијих разреда (од петог на даље).

Унос секција

Из левог менија клик на „Управљање“, „Предмети“, црвено дугме „Додај предмет“. Клик на поље десно од Предмета, спустимо се точкићем миша наниже и у делу Секције бирамо кликом секцију (нпр. Програмирање), затим за Врсту – „секција“. Смер – клик на „Основно образовање“. За „Врста оцене“ бирамо „не оцењује се“, за „Полугодиште“ прво и друго полугодиште, ученике које треба, бирамо наставника и клик на „Сачувај“.

Unos predmeta Tehnika i tehnologija i Informatika

Одељењски старешина уноси предмет за своје одељење као и остале предмете. На крају, попуњава и поље лево „Одабери наставника“ са именом и презименом наставника који предаје у још једној групи за тај предмет. Даљи поступак може да уради предметни наставник, али одељењски старешина зна како је поделио одељење, па боље да следећи поступак он настави. Сада се праве групе. Најпре из горњег менија бирајмо одељење, а затим и предмет. Након тога, из левог менија бирајмо опције **Управљање > Управљање предметом** (опција је при врху новог менија, а не Управљање – Предмети!!!). Затим клик на дугме *Додај групу* (у горњем десном углу екрана), уноси назив групе (на пример *6/1 Б Марија*) и бира боју да би се ученици те групе још боље разликовали. Кликом на сваког ученика бира се ученик за ту групу, а на крају клик на зелено дугме *Сачувaj* у доњем делу екрана. Исти поступак израде групе понавља се и за другу групу. Кад уноси час, предметни наставник бира своју групу одељења.

Unos radne nedelje (radnih i neradnih dana)

Kao што у папирном дневнику запиšемо на врху број радне недеље и датуме од понедељка до петка, тако и овде то треба урадити.

Izabremo u gornjem meniju своје одељење, а у левом менју *Dnevnik*.

U gornjem десном углу, клик на стрелицу (пред *Dodaj neodržani čas*) и клик на *Dodaj dan/dane*.

Na primer: *datum* od 02.9.2019. do 06.9.2019., *smena* преподне или поподне (зависно у којој је одељење), *Vrsta dana* - Наставни и клик на *Sačuvaj*. (Редари се аутоматски преузимају, а могу накнадно да се промене кликом на оловчићу поред њих).

После овог, предметни наставник може да упише час избором свог предмета и кликом на „*Додај нови час*“.

Pravdanje izostanaka

Kada izabremo своје одељење у гornjem менју, клик лево на Именик. Код сијете свих ученика који имају нерегулисане изостанке види се слика часовника у десном углу. Клик на тајвог ученика - клик на његову картичу *Izostanci*.

Најчешће имамо случај да оправдавамо више часова одједном. Зато (да не би бирали кликом на сваки час у донjem делу екрана) држимо све време притиснуто дугме *Ctrl* на тастатури и кликом одаберемо све часове (или само one који нам требају). Затим клик на црвено дугме *Izmeni* (које је добило број часова које smo kliknuli). У поље *Status* бирајмо оправдан (или неоправдан), бирајмо *Vrstu* (нпр. болест - оправдао родитељ) и клик на *Sačuvaj*. Враћамо се на Именик и бирајмо новог ученика за изостанке.

Unos rasporeda časova

Најпре kreiramo raspored u Word-u. Када откучамо raspored u Word-u (може и најједноставније - понедељак: ... уторак: ... itd) snimamo тако што klikнемо на картицу *File*,

biramo где ћemo snimiti, zatim klik na Save As. U File name otkucamo kako želimo да се зове fajl, а у Save as type kliknemo i izaberemo Word 97-2003 Document и онда klik на dugme Save.

Slično ako je verzija Worda 2007 (са круžицем у горњем левом углу), онда snimamo тако што kliknemo на тај круžić лево-горе, , затим само довоћемо миша на Save As, па klik на Word 97-2003 Document. Biramo где да snimimo, а у File name otkucamo kako želimo да се зове fajl. Онда klik на dugme Save.

Sada unosimo u esDnevnik: biramo своје одељење, klik лево на Administracija - Raspored часова. Klik на dugме Pregled i biramo наš raspored где smo ga snimili. Klik на Open. У пољу Usvojen, за први raspored biramo datum 29.8.2019., а у пољу Važi od - 02.9.2019. Klik на Sačuvaj. Isto radimo i за други raspored, само су датуми за усвјајање 06.9.2019. а почетак 09.9.2019.

Испис ученика

За испис ученика, тек када добијемо документ који потврђује испис (захтев родитеља, друге школе и др. заведено у секретеријату наше школе), потребно је да урадимо следеће:

Клик на Управљање – Ученици – оловчица скроз десно од ученика. Бирамо поље поред Исписан. Уносимо датум исписа. Уносимо белешку уз испис ученика (разлог). Уносимо белешку старешине (реченицу зашто се исписује). Клик на дугме Сачувати.

Za pristup roditelja

Najpre treba odštampati празне заhteve за roditelje: biramo своје одељење - klik на *Upravljanje* из левог менја – *Učenici*. Klik на *Akcije – Zahtevi za moj.esdnevnik*. Odštampамо, искључимо и поделимо родитељима. Обавезан је унос mejl адресе родитеља јер без тога се не може направити приступ (mejl адреса ће бити кориснико име родитеља).

Popunjavanje podataka sa roditeljskih zahteva

Biramo своје одељење - klik на *Upravljanje - Učenici*. Затим се klikне на име и презиме ученика чије податке родитеља имамо и добијамо поглед за тог ученика. Клик на карту *Kontakti* (пета по реду од картице *Ocene*) - klik на црвени *Dodaj kontakt učeniku* и уносимо најпре jmbg родитеља, а затим и све његове податке. Кад унесете mejl adresu испод тога обавезно klik на прекидач "*Dozvoli pristup podacima...*". Мора се опет унети име и презиме родитеља, сада за испис на сведочanstvu. (Адреса stanovanja nam за сад nije bitna). Клик на *Sačuvaj*.

Затим исто то поновимо за другог родитеља (ако имамо податке).

Када треба да уносимо податке родитеља другог ученика, не морамо да излазимо скроз, само klik на једнострани стрелицу десно, испод силуете и имена ученика, да би прешли на следећег.

Не морамо да чекамо да сvi родитељи донесу заhteve, jer se nalozi za pristup mogu generisati kasnije za one родитеље који накnadno донесу заhteve.

Kada unesemo podatke za roditelje, možemo da generišemo naloge za njih: ako smo izabrali svoje odeljenje, klik levo na Upravljanje, pa na Уčеници i klik na Akcije (ispod gornjeg menija, kao kad smo štampali zahteve). Sada klik na Generiši naloge za roditelje (rekli smo, nema veze ako nemate sve potpisane zahteve. Generisanje se može ponavljati koliko god puta hoćete, jer će se generisati SAMO za novounete kontakte). Zavisno od vrste pretraživača Interneta pojaviće se: 1)opcija za snimanje dokumenta, kada klikom na Save snimamo to u fasciklu Download; ili 2) u novoj kartici pretraživača dobijamo prikaz dokumenta, a on je već snimljen u Download; ili 3) dokument bude u dnu pretraživača, već snimljen u Download, mi samo kliknemo na njega da ga otvorimo. Kada otvorimo taj dokument, u njemu su poređane mejl adrese i lozinke za roditelje. Odštampamo to (ili snimimo na flešku, pa odštampamo u školi) i isečemo makazicama po redovima za svakog roditelja. Na kraju dokumenta je spisak roditelja na kome oni treba da se potpišu da su preuzeli lozinku.

Штампање сведочанства

За потребе Просветног гласника, школски координатори, у делу система „Подешавања школе“, ажурирају поља за „процену броја сведочанства“ које ће штампати из есДневник система. Ово је важно како би Просветни преглед припремио довољну количину образца, а тај податак унеси се до 1. јуна. То не значи да смо поручили обрасце за своју школу, то радимо у Просветном прегледу.

Пре штампања сведочанства потребно је да обратите пажњу на следеће:

- Иако сте решење за рад школе унели у систем, потребно је да га код доделе деловодног броја ученику, проверите и потврдите, како би се оно приказало на сведочанству. Деловодни број уносимо опцијом: Управљање – Ученици – Акције – Деловодни број. На крају уноса свих деловодних бројева клик на дугме *Сачувај*. (Овде уносимо и евентуалну напомену за сведочанство које се штампа у дну сведочанства).
- Проверите да ли су називи и редослед предмета исправни
- Ажурирајте успех свим ученицима пре штампања сведочанства
- Пре штампања на обрасцима, одштампајте једно сведочанство на обичном папиру како би сте се уверили да се сви подаци са сведочанства исправно штампају. Ово се односи и на QR код у подножју, који служи за проверу валидности сведочанства.

Упутство за предметне наставнике

Опште напомене

Сви екрани есДневник система сastoјe сe из три дела: Горњег менија; Менија сa опцијама с леве стране; Средишњег дела екрана сa подацима.

Горњи мени сe сastoји од:

- есДневник лога - кликом на њега увек сe враћате на први екран система
- Назива школе - наставници који раде у више школа овде бирају у којој школи желе да воде евиденцију
- Ознаке школске године – следеће шк. године овде ћете моћи да сe вратите у протеклу шк. годину
- Део за одељења – у падајућем менију сe налази списак свих одељења којима наставник предаје. Кликом на одређено одељење, то одељење сте изабрали за вођење евиденције
- Предмет - падајући мени сa списком предмета за изабрано одељење.

Мени сa опцијама с леве стране:

Опције у менију сa леве стране појављују сe у односу на то шта сте тачно изабрали у горњем менију. У случају да у горе нисте изабрали Одељење, у менију с леве стране стоје само опције: Мени и Извештаји.

За случај када сe у горњем менију одабере Одељење, у менију с леве стране стоје опције: Мени, Дневник, Именик, Администрација, Извештаји и Управљање. Ово је уједно и максималан број опција које сe приказују у свим екранима система.

Средишњи део екрана:

Шта год изаберете у горњем менију или било коју опцију из менија с леве стране, подаци ће бити приказани у средишњем делу екрана. Осим приказа, овај део служи и за унос података од стране наставника.

Унос часа

За прво пријављивање прочитати почетак овог упутства у делу за одељењске старешине – „Пријава у систем“ и „Унос главних поставки“. Ако радимо у више школа, онда клик на школу (све у горњем менију), клик на жељено одељење, **клика на свој предмет**. Затим клик на црвено дугме „Додај нови час“. (Ако сe предмет дели на групе, бирамо групу са својим именом). (Рад са дневником може и касније из левог менија кликом на „Дневник“)

Уносимо: назив наставне јединице (најбоље copy-paste из наше датотеке сa годишњим оперативним планом), белешка (ако желимо), у десном делу (датум (ако касније уносимо час), редаре можемо променити, смена, редни број часа у дану – пажња, не број часа из нашег плана) и врста часа). Клик на „Започни час“.

Ако погрешно унесемо час, имамо 45 минута да обришемо час. Након тога, то може одељ. старешина или координатор.

Након „Започни час“, добијамо имена ученика. Код сваког ученика можемо да кликнемо на иконицу „Ученик је одсутан“ (а можемо да изаберемо и белешке о одсуствовању и о владању²). Клик на „Заврши час“.

Оцењивање

Оцењивање се може обавити на два начина.

Први начин, пре него што кликнемо на „Заврши час“ при уносу часа, када се виде имена свих ученика, кликом на иконицу са бројем 5 код жељеног ученика, отвара се избор оцене (клика на оцену, бирали врсту оцене (усмено одговарање, вежбе...), датум и евентуално наша белешка и клик на „Сачувај“.

Други начин, ако смо кликнули на „Заврши час“ при уносу часа, бирали из левог менија „Именик“, клика на име жељеног ученика, ако је горе активна картица „Оцене“ клика на црвено дугме „Додај оцену“ и отвара се, као и код првог начина, избор оцене (клика на оцену, бирали врсту оцене (усмено одговарање, вежбе...), датум и евентуално наша белешка и клик на „Сачувај“.

Унос активности

Осим оцена, ученику у овом делу (Именик – картица Оцене – Додај активност) може да се дода и активност кликом на дугме „Додај активност“, затим бирали одговарајући емотикон и дајемо опис активности...

Да би ово назначили формативном оценом, најпре у белешци наведемо „Формативна оцена“ а у наставку опис активности ученика.

Ове активности се виде на родитељском налогу одмах након уноса (не након 48 сати као код оцена). И ове активности су видљиве у извештајима за одељењског старешину: „Извештаји – Оцене и активности за ученике“, као и „Извештаји – Оцене свих ученика“.

Брисање оцена

Наставник може да уклони оцену самостално у првих тридесет минута од уноса оцене. По истеку тридесет минута брисање оцена иде у неколико корака - наставник уноси захтев и образложение за брисања оцене. Оцена остаје видљива на картици ученика све док директор школе не одобри брисање.

Клик на оцену коју желите да избришете и клик на црвено дугме "Обриши". Упишемо „Белешку“ (напр. „Дупло унета оцена због проблема са интернетом – молим да се обрише“) и поново клик на дугме "Обриши". Након тога сте упутили захтев за брисањем директору школе. Све док директор школе не одобри захтев, оцена за коју сте покренули процес брисања се налази на картици ученика и улази у просек. Она је означена љубичастом бојом и великим знаком X. Када директор одобри брисање, ова оцена нестаће са картице ученика.

² Владање може да се унесе и кроз картицу ученика, у делу Владање, кликом на црвено дугме "Додај напомену".

Родитељ види оцену тек након 48 сати по уносу.

Наставник има увид у неке од података о ученику и родитељу/старателју, али има увид у детаљан преглед оцена ученика само из свог предмета.

Распоред писмених радова

Додавање распореда писмених радова обављамо из левог менија, избором опције „Администрација“, затим „Распоред писмених провера“. Бирамо понуђене опције и клик на црвено дугме „Додај писмени рад“.

На следећем екрану уносимо приближан датум за планирани писмени рад (не мора да буде прецизан већ га одредите према радној недељи), упишемо врсту писменог рада и кратак садржај. Унесене податке сачувамо кликом на зелено дугме „Сачувај“. Ако се унесу два писмена задатка у истом дану, исти буду означени црвеном бојом – уз договор наставника, један треба променити. Овај списак – план писмених радова се може извести као excel датотека, одштампati и поставити на огласну таблу.

Оцене из писмених радова се не уносе кроз „Именик“ и картицу ученика, већ се она искључиво уноси кроз опцију „Распоред писмених радова“, користећи функцију „Оцени“ – крајње десно.

„Администрација“ из левог менија има и друге опције. Нпр.“ Уџбеници и друга литература за наставу“, „Записнике“, и друго.

Унос група за часове француског/руског, грађанског вaspитања/верске наставе, за секције и додатну/допунску наставу.

Мешовита група може да се направи ако су одељењске старешине и учитељи претходно у делу за предмете изабрали све ученике који похађају ту наставу (а може и све ученике, па ће предметни наставник у мешовитој групи бирати своје ученике).

Клик лево на *Мешовите групе* - клик на *Додај мешовиту групу* - уносимо назив (нпр. *Верска настава 5/1 и 5/2* или *Математика допунска 6/3, 6/4 и 6/5*). Бирамо наставника, предмет, врсту (обавезни, изборни, допунски рад...). Штиклирамо одељења, бирамо ученике и *Сачувај*.

Унос часа за мешовиту групу

Клик лево на *Мешовите групе* - клик на назив те групе - додај нови час и онда све слично као за обичан час. Одавде не можемо оцењивати ученика, неко кликом на *Именик* из левог менија.

Закључивање на тромесечју

У есДневнику за тромесечје закључујемо недовољне (и неоцене) оцене. Поступак: У именiku, за ученика, клик на дугме Закључи оцене (испод силуете ћака, доле), клик на Недовољан, клик на класификациони период, клик на Сачувај. (Белешка може, али не мора, да не компликујемо себи живот).

Потребно је и да закључимо опцију Неоценењен, за неоценењене ученике. Поступак је исти, само клик на Неоценењен (уместо Недовољан). Одељењске старешине ће имати све ово евидентирано у опцији Извештаји - Извештаји за већа. Закључујемо опцијом „неоценењен“ где проценимо да уопште није било могућности за оцењивање (чак и немогућност за формативну оцену).

Закључујемо најкасније на дан који претходи дану који је одређен за крај тромесечја (до 00:00 h).

Одељењске старешине које су имале две или три слободне наставне активности по ученику треба да обришу предмет Цртање, сликање и вајање ученицима којима је то грешком био други предмет. Поступак: бирајмо ученика у именiku, картица "Предмети", клик на кантицу десно од предмета "Цртање, сликање и вајање". Такође, сређујемо нерегулисане изостанке ученика.

Унос награде са такмичења коју је ученик освојио из наставног предмета

Ако нам је изабран предмет у горњем менију: **Именик** – клик на ученика – клик на картицу **Владање – Додај напомену** – бирајмо час који је по датуму непосредно после такмичења (ретко кад је на дан такмичења), а у поље за напомену уносимо на пример: „Ученик је на општинском такмичењу из хемије освојио ТРЕЋЕ место – ТРЕЋУ награду. Такмичење је одржано 06.03.2021.“

Оцена из владања на тромесечју

Од фебруара 2024. оцена из владања за ученике од другог до осмог разреда је бројчана и у току полуодишишта. Поступак: *Именик* – клик на ученика – картица *Владање*. Клик на црвену опцију *Додај владање* испод слике (или силуете) ученика – бирамо датум последњег ЧОС-а – прескачемо опцију *Закључна оцена* – у опцији *Владање* бирамо оцену – клик на *Сачувати*. Оцена се накнадно може исправити иконицом оловчице или обрисати стрелицом поред оловчице. Ако је оцена мања од 5, уносимо белешку и штиклирамо опцију испод.

За ученике првог разреда - уносимо описну оцену из владања. Ако нисте то до сада урадили, унесите ЧОС са темом „Утврђивање описне оцене из владања“. Поменуту описну оцену из владања уносимо на следећи начин:

За предмет бирамо ЧОС - Именик – клик на ученика – клик на картицу Владање – Додај напомену – бирамо ЧОС где смо уписали „Утврђивање описне оцене из владања“, а у поље за напомену уносимо на пример „У потпуности извршава обавезе у школи“ (ово важи и за on line ученике ако су извршавали обавезе).

Да се подсетимо описних оцена из владања у току полуодишишта, из Правилника о оцењивању, члан 15, став 3:

- 1) у потпуности извршава обавезе у школи;
- 2) углавном извршава обавезе у школи;
- 3) делимично извршава обавезе у школи;
- 4) углавном не извршава обавезе;
- 5) не извршава обавезе у школи.

И додајемо из става 4:

- 1) представља пример другима својим односом према ученицима, запосленима и имовини;
- 2) има најчешће коректан однос према ученицима, запосленима и имовини;
- 3) понекад се непримерено односи према ученицима, запосленима и имовини;
- 4) често има непримерен однос према ученицима, запосленима и имовини;
- 5) најчешће има непримерен однос према ученицима, запосленима и имовини.

Да се подсетимо:

Извештаји у којима можете видети закључне оцене:

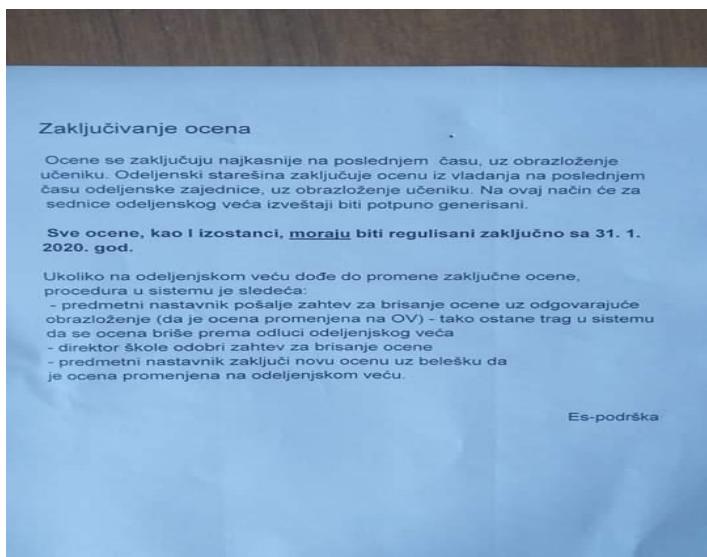
Извештаји – Извештаји за већа (у делу “Број недовољних оцена по предметима и неоценејених ученика” и у „Структура успеха“). Такође и у Извештаји – Картице за родитеље.

Закључивање на полуодишту (крају ш.г.)

Имајући у виду да при закључивању оцена често буде техничких потешкоћа (у виду преоптерећености система), предметни наставници могу почети закључивање оцена и пре одељењских већа, а након већа ће се радити само евентуалне исправке. Такође, саветујем вам да већ кренете и са: уносом заосталих редовних часова као и часова допунске/додатне/припремне наставе и секција, али и регулисања изостанака.

Поступак за закључивање оцена: одаберемо ученика у именику, у левом делу имамо "Закључи оцене", клик на описну оцену, "прво полуодиште", "Сачувай".

Ако погрешите закључну оцену, можете је исправити: спустите се мишем наниже и видећете канту за отпатке поред закључне оцене. Ту клик, а у разлог унесете "техничка грешка" и клик на "Обриши".

Датум за владање из слике боље ставити 31.01.

Како унети оцене из владања:

Поступак: *Именик* – клик на ученика – картица *Владање*. Клик на црвену опцију *Додај владање* испод слике (или сиљуете) ученика – бирајмо датум последњег ЧОС-а – прескачемо опцију *Закључна оцена* – у опцији *Владање* бирајмо оцену – клик на *Сачувай*. Оцена се накнадно може исправити иконицом оловчице или обрисати стрелицом поред оловчице. Ако је оцена мања од 5, уносимо белешку и штиклирамо опцију испод.

(Ако нисмо унели напомену, уносимо је са „Додај напомену“).

Затим уносимо закључну оцену из владања: *Додај владање* – (датум би било добро да буде последњи дан у полуодишту) - опција *Закључна оцена* (бирамо полуодиште) - у опцији *Владање* бирамо оцену – клик на *Сачувај*.

Закључивање после поправног/разредног испита: Бирамо годину, одељење и ученика, а затим: клик на „+ Испити“ испод силуете/слике ученика – датум испита – Рок (август) – Врста: разредни - уносимо задатке ако је писмено полагао, односно питања ако је усмено полагао (или и једно и друго) – клик на оцену, као и на закључну оцену – уносимо кратки коментар у пољу „Исход испита“ (на пример: „Ученик је/није савладао предвиђене исходе и ...“) – додајемо чланове комисије (одељењског старешину и два предметна наставника – бирамо председника комисије – Сачувај.

Напомена: Да би се знак „+ Испити“ појавио испод силуете ученика, морамо претходно уредно предметном наставнику у делу *Предмети* додати припремни рад за полагање разредних и поправних испита.

Даљи поступци на полуодишту

Када предметни наставници закључе оцене, одељењске старешине/учитељи требају најпре проверити да ли је све у реду са предметима сваког ученика понаособ. Клик на силуету првог ученика у именику, клик на картицу "Успех", клик на дугме испод силуете "Ажурирај успех свим ученицима". Онда стрелицом удесно испод силуете проверавамо закључне оцене и успех и осталим ученицима. Ако нема неке закључне оцене, зовемо колегу...

Даље проверавамо да ли су уписани сви часови у "Дневнику" - као што смо то радили у папирном дневнику. Ако негде недостаје час, зовемо предметног наставника (благо учитељима) и са њим договарамо једну од 2 опције:

1) да ли ће на том месту уписати час или 2) означавамо опцијом "Додај неодржани час" (горе десно), уносимо дан и број часа у дану, а предметни наставник уноси где хоће (и може) да је одрадио, ако то већ није урадио.

Ако имамо непотребно додату наставну суботу или недељу, клик на тај дан и на црвено дугме "Обриши".

Предметни наставници су у обавези да контролишу и број одржаних/планираних часова. Зато нека свако кликне на Извештаји - "Преглед часова по предметима" за СВАКО одељење где предаје и нека провери да ли је добро испланирао часове. Ако није, у овом извештају кликнемо на мало латинично слово „и“ иза назива свог предмета и запишемо у свесци датуме часова, па из календара Министарства (на нашем сајту) запишемо бројеве радних недеља тих датума. Онда можемо да уносимо планиране часове: бирамо у горњем менију свој предмет, допунску, додатну наставу

или сл. У "Управљање" (леви мени) - "Управљање предметом", клик на малу плаву кућицу десно и ту исправимо (упишемо) број часова по седмици. Најпре дугметом „Додај још 5“ додајемо седмице (без обзира ако смо додали више седмица, у њихово поље нећемо уписивати број планираних часова). Уносимо број планираних часова и клик на „Сачувај“. Провера је поново у Извештаји - "Преглед часова по предметима". Да се подсетимо да смо податке за одржане и планиране часове рачунали и уписивали својевремено на крају сваког папирног дневника. (При овоме пазимо на датуме када се није радило, нпр. државни празници, или кад смо радили по распореду за други наставни дан, екскурзије и сл). За додатну, допунску наставу и сл. код група једног одељења за различите наставнике, уносимо збирно планиране часове (у делу за цело одељење).

И на крају, за одељењско веће, слично као на тромесечју, из Извештаји - "Извештаји за већа" узимамо податке: укупан број ученика, дечака и девојчица, (ромске националности пишемо сами), одличних, врло добрих, добрих, укупно са позитивним успехом, са недовољним успехом (1,2,... недовољне) (да би се ово видело, држимо кликнут миш и вучемо удесно по извештају), укупно недовољних, неоценењених. ИОП податке сами дајемо. Средњу оцену имамо у извештају "Успех ученика по предметима" (доњим клизачем, мишем, померимо удесно). Изостанке и владање (асп. мере) имамо такође у "Извештаји за већа".

Да ли је редовна и остала настава одржана, види се у поменутом извештају "Преглед часова по предметима" због чега смо малопре написали и предметним наставницима да унесу (ажурирају) планиране часове.

Како поређати предмете да буду по истом редоследу као у матичној књизи (МК):
Бирамо своје одељење, клик на "Управљање" - "Предмети", па пронађемо предмет који треба да буде први у МК (Српски), клик на стрелицу десно од оловчице за тај предмет, и у поље "Помери на" унесемо број за редослед који нам треба (за Српски 1, за енглески 2 итд) па потврдимо (ентер). Тако за све предмете. Гледамо МК за свој разред - немојте осмаци да преписују редослед од петака ☺

ПОСТАВЉАЊЕ ОПЕРАТИВНИХ ПЛНОВА У ЕЛЕКТРОНСКИ ДНЕВНИК

Да би поставили оперативне планове у есДневник (у даљем тексту ОП) потребно је да се пријавимо на Гугл својим налогом:

- 1) када смо у Google Chrom претраживачу Интернета клик на *Пријавите се* у горњем десном углу и пријављујемо се као за Gmail (можда сте ви међу оним људима који се никад не одјављују, у том случају овај корак прескочите);
- 2) Отварамо Гугл Диск: клик на 9 квадрића у горњем десном углу и бирамо апликацију *Диск (Drive)* кликом на иконицу троугла (слично woolmark знаку). Добили смо преглед нашег простора на диску код Гугла.

- 3) Да би добро организовали наше ОП, направићемо фасцикли за ОП: клик на дугме „+ Ново“ у горњем левом углу екрана, клик на *Директоријум*. Дајемо му име – куцамо *Оперативни планови*. Клик на дугме *Napravi*. Фасцикла је сада са плавим словима јер је нова. Двоструки клик на њу да је отворимо.
- 4) (Ако постављање планова не радимо први пут, тј. прескочили смо тачку 3. онда двоклик на фасцикли *Оперативни планови* да је отворимо. Овде се неке колеге жале да не могу ући у фасциклу. У том случају, клик на *Мој диск*, па поново отварамо фасциклу са плановима). Пребацујемо датотеке са нашим ОП: клик на дугме „+ Ново“ у горњем левом углу екрана, клик на *Отпремање датотека*. У новом прозору бирајмо где нам се налазе ОП. Када отворимо фасцику са ОП на нашој флеш меморији или на рачунару, да би одједном пребацили све датотеке, држимо све време притиснут тастер *Ctrl* на тастатури и кликнемо на све наше датотеке ОП (да постану плаве). Клик на дугме ОК (Open). После неког времена добијемо мали прозор да је отпремање завршено и тај прозорчић затворимо кликом на његово X. (Савет: добро је претходно датотеке са ОП назвати сmisлено да би сте их разликовали. На пример, *СЕПТ 1 - 5 разред историја*. Избегавајте тачке у наслову датотеке). (Ако постављање планова не радимо први пут, овим сте завршили постављање ОП. Можете се одјавити кликом на своје слово у горњем десном углу екрана, а затим клик на *Одјави ме*, или једноставно затворимо прозор претраживача, ако спадате у категорију људи наведеној у тачки 1).
- 5) Дајемо дозволу свакоме коме пошаљемо линк да може преузети ове датотеке: ово ћемо урадити са целом фасциклом. Клик на *Мој диск* (изнад или лево) да би изашли из фасцикле коју ћемо сада видети на списку фасцикли (можда ће неко имати само ову фасциклу). Један клик на фасциклу са ОП да је означимо, клик на „човечулька“ са знаком + у горњем менију, сачекамо. Ако се у дну новог прозора види порука "Промени у Свако са линком" онда кликните на њу, (уколико је у дну порука "Свако на интернету са овим линком може да види" онда је код вас у реду). Клик на дугме *Копирај линк*. Клик на *Готово*. Тиме смо привремено снимили линк ка нашој фасцикли.
- 6) Копирамо линк у есДневник: отварамо есДневник, клик на своје име и презиме у горњем десном углу, затим овде клик на Мој профил, у поље *Планови рада* кликнемо десним кликом миша, бирајмо опцију *Paste*, клик на зелено дугме *Сачувaj*. У пољу *Планови рада* сада ће бити линк који ће на почетку имати текст попут овог <https://drive.google.com/drive/> Наставници који раде у више школа, само мењају школу из горњег менија, па понове поступак под тачком 6.

КАДА ПРАВИМО НОВЕ ОПЕРАТИВНЕ ПЛНОВЕ, ПОНАВЉАМО САМО КОРАКЕ 1, 2 И 4.

ПОСТАВЉАЊЕ ИОП ПЛНОВА И ИЗВЕШТАЈА У ЕЛЕКТРОНСКИ ДНЕВНИК

Ово је идентично претходно описаном поступку постављања оперативних планова. Једино што први пут треба направити фасцикли „ИОП“ унутар фасцикле *Оперативни планови*. Дакле кораци под 1) и под 2) су исти (стартујемо Google Chrom претраживач и отварамо Гугл Диск), а затим исто као код корака 4) , али ево да га прилагодимо овом делу упутства:

Двоклик на фасцикли *Оперативни планови* да је отворимо. (Ако постављање ИОП планова радимо први пут, онда правимо фасцикли *ИОП* унутар фасцикле *Оперативни планови*: клик на дугме „+ Ново“ у горњем левом углу екрана, клик на *Фолдер*. Уносимо назив фасцикле *ИОП* и клик на *Направи*). Двоклик на фасцикли *ИОП* да је отворимо. Пребацујемо ИОП датотеке : клик на дугме „+ Ново“ у горњем левом углу екрана, клик на *Отпремање датотека*. У новом прозору бирајмо где нам се налазе ИОП датотеке. Када отворимо фасцику са ИОП датотекама на нашој флеш меморији или на рачунару, да би одједном пребацили све датотеке, држимо све време притиснут тастер Ctrl на тастатури и кликнемо на све наше датотеке ОП (да постану плаве). Клик на дугме OK (Open). После неког времена добијемо мали прозор да је отпремање завршено и тај прозорчић затворимо кликом на његово X. Овим смо завршили постављање ИОП датотека. Можете се одјавити кликом на своје слово у горњем десном углу екрана, а затим клик на *Одјави ме*, или једноставно затворимо прозор претраживача.

Како снимити извештаје за случај престанка коришћења есДневника.

Заједничка активност за све извештаје је следећа: код сваког извештаја постоји дугме у горњем десном углу "Извоз података", затим клик на "Excel" и ако добијемо захтев за снимање, клик на "У реду". У сваком случају, снимиће се у "Преузимања" (или Download) фасцикли.

Снимамо следеће извештаје:

1. Извештаји - Извештаји за већа - дугме "Извоз података";
2. Извештаји - Успех ученика по предметима - дугме "Извоз података";
3. Извештаји - Оцене свих ученика по предметима - дугме "Извоз података";
4. Администрација - Распоред писаних провера - дугме "Извоз података".

Ове извештаје копирамо на флешку па кад почне друго полугође дајете мени, Марији или Влади, или пошаљемо на osvukvr@gmail.com.

Излаз из система

Клик на своје име у горњем десном углу, клик на .

ВАЖНО:

- Имена и презимена не морају да буду унесена азбучним нити абецедним редом;
- Име ученика уносите искључиво у колону "Име", а презиме у колону "Презиме";
молимо да не мешате имена и презимена!
- Сва слова имена ученика унесите у истом писму (не мешајте ћирилицу и латиницу);
пазите на велика и мала слова; не уписујте све великим словима
- Имена и презимена ученика приказиваће се на писму на којем су унесени у систем
и није могуће да се касније пребацују са писма на писмо (нпр. са ћирилице на
латиницу и обратно)
- ЈМБГ мора да буде тачан и да се састоји од 13 цифара; погрешно уписан ЈМБГ
узроковаће немогућност уноса ученика у систем; молимо да пре уноса фајла у
систем чекирате сваки матични број преко бесплатног сервиса на
<http://jmbg.brmbrm.com>
- Приликом уласка у есДневник систем, када радите на рачунару који није само Ваш,
обавезно је да не допустите Интернет претраживачу да у своју меморију запамти Ваш
налог. На питање да ли желите да Интернет претраживач запамти Вашу шифру,
одговарате НЕГАТИВНО – кликнете на НЕ или НИКАДА!
- Читајте поруке – кликом на своје име у горњем десном углу, у делу „Помоћ“.
- На YouTube-у постоји већи број видео упутства које можемо користити.

Садржај

Упутство за одељењске старешине	1
Пријава у систем	1
Унос главних поставки	1
На почетку школске године - обавезни унос датума класификационих периода	1
<i>Напомене</i>	2
Унос ученика	2
Унос предмета	2
Унос допунске и додатне наставе	3
Унос секција	3
Unos predmeta Tehnika i tehnologija i Informatika	4
Unos radne nedelje (radnih i neradnih dana)	4
Pravdanje izostanaka.....	4
Unos rasporeda часова	4
Испис ученика	5
Za pristup roditelja	5
Popunjavanje podataka sa roditeljskih zahteva.....	5
Штампање сведочанства	6
Упутство за предметне наставнике.....	7
Опште напомене.....	7
Унос часа	7
Оцењивање.....	8
Унос активности.....	8
Брисање оцена	8
Распоред писмених радова	9
Унос група за часове француског/руског, грађанског васпитања/верске наставе, за секције и додатну/допунску наставу.....	9
Унос часа за мешовиту групу.....	10
Закључивање на тромесечју	10
Унос награде са такмичења коју је ученик освојио из наставног предмета	10
Оцена из владања на тромесечју.....	11
Закључивање на полуодишту (крају ш.г.)	12
Како унети оцене из владања:	12
Даљи поступци на полуодишту.....	13
ПОСТАВЉАЊЕ ОПЕРАТИВНИХ ПЛНОВА У ЕЛЕКТРОНСКИ ДНЕВНИК	14

ПОСТАВЉАЊЕ ИОП ПЛНОВА И ИЗВЕШТАЈА У ЕЛЕКТРОНСКИ ДНЕВНИК.....	16
Како снимити извештаје за случај престанка коришћења есДневника.	16